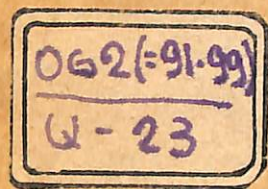

5536

70

1887

ԿԱԶՄԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

Ս ա ճ ա ճ ե ա լ

Ի ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԸԵԱՆ

1887

ՁԵՂ(=91.99)
Վ-23

2010

7454

062(-91.99)

Q-23

պր

ԿԱԶՄԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՍԱՀՄԱՆԵԱԼ

Ի ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի. Կ. ՍԱՐԸԵԱՆ

1887

ԿԱԶՄԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՍԱՀՄԱՆԵԱԼ

Ի ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

2649

39

Յօդուած 1. — Ազգային Ընկերութիւնք գոյութիւն
կստանան Ազգային Սահմանադրութեամբ գծեալ եւ ի վա-
ղուց անտի Կայսերական հրովարտականերով Ազգին տուեալ
առանձնաշնորհմանց սահմանին մէջ:

Սոյն Ընկերութեանց նպատակը պարտի լինել ի Կ. Պօլիս
եւ 'ի դաւառս' ըստ օրինի Ազգային Վարչութեանց պատ-
կանեալ եւ նոցա իրաւասութեան ներքեւ գտնուող բարե-
պաշտական եւ կրթական գործոց օժանդակել. այն է՝ կըր-
թել Ազգին մանկտին 'ի կրօնս եւ 'ի բարի վարս, տալ նոցա
այն գիտելիք, որոց կը կարօտին ըստ տեղւոյն հանգամանաց
իրենց բարոյական եւ նիւթական զարգացման համար: Նոյն-
պէս եւ խնամել որբերն, հիւանդներն ու կարօտեալներն:
Այս նպատակներէն դուրս որ եւ է օժանդակ Ընկերութիւն
չվաւերանար յԱզգային Վարչութենէ:

Յօդ. 2. — Ընկերութեան մը հիմնադիրք պարտին
բաղկանալ առ նուազն տասն անդամներէ, որք պէտք է լի-
նին վստահելի եւ ազգային եւ քաղաքային ամեն դատաւ:

պարտութենէ զերծ : Եթէ հիմադիրք 'ի Կ. Պօլիս եւ , պարտին դրաւոր կերպիւ դիմել առ Ս. Պատրիարք Հայրն , եւ եթէ գաւառաց մէջ եւ , առ վիճակաւոր Առաջնորդն , նոցա քննութեան եւ վաւերացման ենթարկելով իրենց հիմադիրքը : Սոյն հիմադիր պարտի պարունակել՝ բացորոշ կերպիւ՝ Ընկերութեան առաջադրեալ նպատակը , գործառնութեան եղանակը , միջոցները , բաժնեգինն եւ այլ հաստութից աղբիւրներն , որք սկզբամբ համաձայն պէտք է գտնուին պետական եւ ազգային օրինաց :

Յօդ. 3. — Ս. Պատրիարք Հայրն , Կեդր. Վարչութեան Խառն Ժողովոյ պաշտօնական վաւերացումէն զինի , կը հաստատէ Ընկերութիւնն օրհնութեան յատուկ կոնդակաւ : Առանց այս պաշտօնական հաստատութեան որ եւ է Ընկերութիւն անվաւեր է : Այս գործողութիւն կը կատարուի գաւառաց մէջ վիճակաւոր Առաջնորդաց միջոցաւ , օրինաց պահանջած սահմանին մէջ եւ կը հաղորդուի անյապաղ կեդրոնին :

Յօդ. 4. — Գաւառաց մէջ կազմուած Ընկերութիւնք եթէ Կ. Պօլսոյ մէջ եւս ճիւղ մ' ունենալ ուզեն , պարտաւոր են այս մասին կանխապէս կեդրոնին հաւանութիւնն եւ արտօնութիւնն ստանալ 'ի ձեռն Առաջնորդաց :

Յօդ. 5. — Ընկերութիւնք երկու ժողով միայն պարտին ունենալ , այն է , Հիմադիր Ժողով մ' եւ Տնօրէն Խորհուրդ մը :

Հիմադիր Ժողովը կը բաղկանայ Ընկերութեան բաժանորդ անդամներէն , որք կընտրեն Տնօրէն Խորհուրդն , Ընկերութեան գործերը վարելու համար :

Ազգային եւ ոչ մի Ընկերութեան ներքի չէ սոյն հիմնական կանոններէն տարբեր կազմակերպութիւն տալ իւր ներքին մատակարարութեան , եւ տարբեր անուններով անուանել իւր Ժողովներն :

Յօդ. 6. — Ընկերութիւնք պարտաւոր են ունենալ անհրաժեշտաբար , մի ատենագրութեան տուամար , յորում կարճանագրուին ժողովոյ որոշմանքն , եւ մի անտուկի տուամար , յորում կը նշանակուին բոլոր ելմտական գործողութիւնք առանց բացառութեան : Այս երկու տուամարք գործմեալ եւ թուագրեալ պարտին լինել , 'ի Կ. Պօլիս Ազգային Պատրիարքարանի կողմէ եւ 'ի գաւառու Առաջնորդարանաց կողմէ եւ բաց պիտի լինին միշտ :

Յօդ. 7. — Ամեն Ընկերութիւն պարտաւոր է տարին մի անգամ իւր գործոց համարառութիւնը յատուկ տեղեկագրով մը ներկայելու առ Ազգ. Վարչութիւնն : Սոյն տեղեկագրին պէտք է կցուի նաեւ Ընկերութեան ելեւմտից հաշուեցոյցն , որ յետ քննութեան եւ վաւերացման՝ հրատարակութեան կը տրուի տեղւոյն լրագրաց գոնէ միոյն մէջ :

Յօդ. 8. — Ազգային Ընկերութեանց հիմադիր Ժողովք իրենց կանոնագրին արտօնած եղանակաւ եւ նշանակած պարագայից մէջ միայն կրնան ընդհանուր նիստ գումարել :

Յօդ. 9. — Ընկերութեանց Ժողովներուն մէջ՝ իրենց նպատակին ուղղակի վերաբերութիւն չ' ունեցող խնդրոց վրայ վիճարանութիւնք բացարձակապէս արգիլեալ են :

Յօդ. 10. — Եթէ Ընկերութեան մը դրամագլուխն հարիւր ոսկւոյ հասնի , Ընկերութիւնք պարտաւոր է դրամապահ մ' ընտրել ազգային ծանօթ դրամատէրներէ , եւ զայս հարկ է նախապէս հաղորդել տեղւոյն Ազգային Վարչութեան 'ի վաւերացումն : Սոյն դրամապահն Ընկերութեան կանոնաց համաձայն գործակցելու պարտաւոր լինելով՝ հանդերձ՝ մասնաւոր հոգատարութիւն պարտի ունենալ 'ի մասին պահպանման Ընկերութեան դրամոց եւ արժէթղթոց :

Յօդ. 11. — Իւրաքանչիւր Ընկերութիւն իւր տարեկան հասութից մինչեւ 10/10 ին 10ը կրնայ յատկացնել պահետի դրամոց, որ պիտի արդիւնաւորի Ընկերութեան բարեգործական նպատակին յարատեւութիւնն ապահովելու համար :

Յօդ. 12. — Եթէ Ընկերութիւն մը կալուած գնել եւ վաճառել ուզէ, կը պարտաւորի նախապէս ստանալ Ազգային Վարչութեան հաւանութիւնն :

Ընկերութեանց կալուածք պէտք է դառնան այն հաստատութեանց միոյն վրայ, որ ի վաղուց հետէ յանուն իւր կալուած գնելու արտօնեալ է :

Յօդ. 13. — Ազգային Վարչութիւնն ի պահանջել հարկին՝ տեսուչներ կը կարգէ Ընկերութեանց գործերուն վրայ տեղեկութիւն ստանալու :

Յօդ. 14. — Անվաւեր Ընկերութիւնք եւ կամ օրինաց համաձայն չվարուող ընկերութիւնք անմիջապէս կը լուծուին օրինական միջոցներով :

Նոյնպէս Ընկերութիւն մը, որոյ անդամոց թիւը տասնէն պակաս մնայ, լուծեալ կը համարուի :

Ստիպանեալ կամ լուծեալ Ընկերութեանց գոյքն եւ ստացուածքն կը գրաւուին յԱզգային Վարչութենէ, զոր Ընկերութեան նպատակին համեմատ ուրիշ բարեգործական կամ կրթական պիտոյից կը յատկացնէ :

Յօդ. 15. — Ոչ մի Ընկերութիւն իրաւունք կրնայ ունենալ ի Պօլիս եւ ի գաւառս դպրոց մը կամ որ եւ է բարեգործական հաստատութիւն մը հիմնելու եւ կամ արգէն գոյութիւն ունեցող Ազգային հաստատութեանց նպաստելու նպատակաւ՝ նոցա մատակարարութեան միջամտելու, առանց կանխապէս Ազգային Վարչութեան հաւանութիւնն ստանալու :

Յօդ. 16. — Ազգային Ընկերութեանց ձեռք բացուած վարժարանք եւ ամէն կարգի բարեգործական հաստատութիւնք ենթակայ կը մնան ըստ ամենայնի Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ եւ Ազգային օրինական տրամադրութեանց :

Յօդ. 17. — Ընկերութիւն մը, որ եւ է թաղի մէջ հանգանակութիւն ընելու կամ պնակ շրջաբերելու համար պարտաւոր է նախապէս թաղին Խորհրդոյն հաւանութիւնն ստանալ, նոյնպէս եւ յանուն որ եւ է Ընկերութեան գանձանակի շրջադայումը պէտք է արտօնեալ լինի յԱզգային Վարչութենէ :

Յօդ. 18. — Թաղերու մէջ Թաղ. Խորհրդոց իրաւասութեան ներքեւ կազմեալ մասնաւոր Ընկերութիւնք իրենց օրինական վաւերացումը կընդունին, Թաղ. Խորհրդոց խողովակաւ եւ համարատու կը լինին ուղղակի առ Թաղ. Խորհուրդն տեղւոյն, որ իւր ընդհանուր համարատուութեամբը պատասխանատու կը մնայ առաջի Կեդր. Վարչութեան :

Յօդ. 19. — Ներկայ կազմական կանոնադրին հաստատութենէն առաջ որչափ Ընկերութիւնք որ կան վաւերացեալ կամ անվաւեր, պարտաւոր են մինչեւ երեք ամիս իրենց հիմնադրերն ու կանոնադրերն Ազգ. Վարչութեանց ներկայել ի բարեփոխումն եւ ի վաւերացումն, վերոյնշանակեալ հիմանց եւ տրամադրութեանց համաձայն : Եթէ Ընկերութիւն մը այս օրինական պարտականութիւնը չկատարէ, թէեւ ի վաղուց վաւերացեալ իսկ լինի, դարձեալ անվաւեր պիտի հրատարակուի, եւ Ազգ. Վարչութիւնք իրաւունք պիտի ունենան նոցա նկատմամբ օրինաց տրամադրութիւններն ի գործ դնելու :

Յօդ. 20. — Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ աւանդութեանց հակառակ հանդէսներն արգիլեալ են : Իսկ դպրոցա-

կան հանդէսք պէտք է նախապէս արտօնեալ լինին ձեռնհաս
իշխանութենէ :

Յօդ. 21. — Այն Ընկերութիւնք, որք սոյն կազմա-
կան կանոնադրին տրամադրութեանց համաձայն կը կազմուին
եւ կը գործեն, իրաւունք կստանան Ազգ. Վարչութեան
պաշտպանութիւնը եւ քաջալերութիւնը վայելելու :

Սահմանեալ ի խառն ժողովոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Ատենապետ Բաղ. Ժողովոյ
Յ. Կ. ՆՈՒՐԵԱՆ

Ատենապետ Կրօն. Ժողովոյ
Մ. Ե. ԽՐԻՄԵԱՆ

ՀՐԱՄԱՅԵԱԼ Ի ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԲ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

16 Յունվար. 1887

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պօլիս

0022711

2013

NL0022711

12001

5536

